

BAREM DE EVALUARE SI DE NOTARE
Probă scrisă la profilul ARTE, disciplina Istoria artelor plastice
SUBIECTUL I (21 puncte)
Edificii și tipologii

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	Identifică stilul arhitectural în care se încadrează fiecare monument prezentat în imaginile a), b), c):	Câte 1p. pentru fiecare perioadă indicată corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Roma antică b) Renașterea italiană/timpurie c) Stilul bizantin
2.	Indică ordinea cronologică (de la vechi la nou), a monumentelor a), b), c).	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a, c, b
3.	Scrive denumirea fiecărui monument arhitectural prezentat în imaginile a), b), c).	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Panteonul din Roma (Pantheon) / Cupola b) Catedrala Santa Maria del Fiore din Florența/Domul din Florența) / Cupola c) Bazilica Sf. Sofia (Hagia Sophia, Istanbul) / Cupola
4.	Analizează modul în care este concepută și realizată cupola în edificiile prezentate în imaginile a), b), c), identificând două caracteristici constructive și una estetică specifice fiecărui stil arhitectural.	1p. pentru modul în care este concepută și realizată cupola; câte 1p. pentru fiecare caracteristică constructivă (1p.x2=2p.); 1p. pentru identificarea caracteristicii estetice (1p.+2p.+1p.=4p.) total 4 puncte	Panteonul din Roma (Pantheon) Cupola Panteonului reflectă o îmbinare între inovația tehnică și concepția estetică. Caracteristici constructive: Cupola este realizată din beton nearmat, cu utilizarea agregatelor mai grele la bază și mai ușoare spre vârf pentru a reduce greutatea totală. Casetoanele adânci, dispuse în registre concentrice, contribuie la diminuarea masei și la menținerea stabilității structurale prin rețeaua de nervuri. Caracteristici estetice: Oculusul central funcționează ca sursă principală de lumină naturală, transformând interiorul într-un spațiu dinamic și simbolic. Proporțiile perfecte, bazate pe raportul dintre înălțime și diametru, creează impresia unei sfere ideale, sugerând armonie și monumentalitate. Jocul casetoanelor accentuează efectul optic de înălțare și amplifică percepția spațiului.
		1p. pentru modul în care este concepută și realizată cupola; câte 1p. pentru fiecare caracteristică constructivă (1p.x2=2p.); 1p. pentru identificarea caracteristicii estetice (1p.+2p.+1p.=4p.) total 4 puncte	Catedrala Santa Maria del Fiore din Florența / Cupola lui Brunelleschi Modul în care această lucrare marchează începutul simbolic și tehnic al stilului arhitectural al Renașterii (Renașterea timpurie), reflectă ruperea legăturii cu tradițiile medievale gotice prin soluții inginerești revoluționare și o nouă estetică bazată pe raționalism și proporție. Caracteristici constructive: Structura cu dublă coajă / calote. Brunelleschi a conceput o structură ingenioasă formată din două cupole concentrice: o coajă / calotă interioară groasă, cu rol structural de rezistență, și o coajă / calotă exterioară mai subțire, menită să o protejeze de intemperii; Zidăria în formă de „os de pește” și profilul octogonal: Cărămizile așezate vertical blocau periodic straturile orizontale, distribuind optim forțele de împingere laterală și transformând zidăria într-o structură autoportantă pe parcursul înălțării. Caracteristici estetice: geometria clară, raționalismul și armonia proporțiilor; rolul urbanistic: cupola a fost gândită nu doar ca acoperiș al unei biserici, ci ca un simbol vizual dominant al întregului oraș.

	1p. pentru modul în care este concepută și realizată cupola; câte 1p. pentru fiecare caracteristică constructivă (1p.x2=2p.); 1p. pentru identificarea caracteristicii estetice (1p.+2p.+1p.=4p.) Total 4 puncte	Hagia Sophia (Sfânta Sofia), Istanbul Hagia Sophia este o capodoperă a arhitecturii bizantine, reprezentând o inovație majoră prin combinarea planului de bazilică cu o cupolă centrală monumentală. Caracteristici constructive: Elementul esențial este utilizarea pandantivilor , care permit susținerea cupolei deasupra unui spațiu deschis, fără pereți portanți masivi. Greutatea este distribuită printr-un sistem de semicupole și contraforturi , care transferă forțele structural către laterale. Caracteristici estetice: La baza cupolei se află un inel de ferestre care creează impresia unei structuri suspendate, estompând limitele dintre arhitectură și lumină. Interiorul, decorat inițial cu mozaicuri aurii, amplifică efectul de spațiu sacru, transformând lumina naturală într-un element spiritual dominant.
--	---	--

SUBIECTUL II (18 puncte)

Relația între conceptele dominante în epocă și artele plastice

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	Prezintă principalele particularități ale sculpturii din diferite perioade istorice. Pentru fiecare perioadă, te vei referi la: două criterii estetice/ cerințe față de operele sculpturale; două modalități de reprezentare a corpului uman; două lucrări reprezentative pentru fiecare perioadă. <i>a) Egiptul antic</i>	Câte 1p. pentru fiecare criteriu estetic (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare modalitate de reprezentare a corpului uman (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare lucrare reprezentativă (1p.x2=2p.); (2p.+2p.+2p.=6p.). Total 6 puncte	Egiptul antic. Principalele particularități ale sculpturii din Egiptul antic. Sculptura egipteană a avut un rol religios și funerar. Ea era destinată să asigure existența veșnică a faraonilor, a zeilor și a persoanelor reprezentate, motiv pentru care artiștii au respectat reguli stricte de realizare. Două criterii estetice (cerințe față de operele sculpturale): ▪ Respectarea canonului proporțiilor – corpul uman era reprezentat după reguli fixe, cu proporții ideale și echilibrate, fără accent pe individualizare. ▪ Monumentalitatea și frontalitatea – statuile sunt masive, stabile, simetrice și orientate frontal, exprimând solemnitate, ordine și autoritate. Două modalități de reprezentare a corpului uman: ▪ Poziția frontală și rigidă – personajele sunt reprezentate cu capul și trunchiul orientate înainte, brațele lipite de corp sau așezate pe genunchi, sugerând permanență și stabilitate. ▪ Poziția cu piciorul stâng înainte – întâlnită frecvent la statuile faraonilor aflați în picioare; transmite ideea de forță și înaintare, fără a reda o mișcare reală. Lucrări reprezentative: Marele Sfinx din Giza; Statuia lui Khafre, Triada Micherinos
	<i>b) Realismul</i>	Câte 1p. pentru fiecare criteriu estetic (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare modalitate de reprezentare a corpului uman (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare lucrare reprezentativă (1p.x2=2p.); (2p.+2p.+2p.=6p.). Total 6 puncte	Realismul. Principalele particularități ale sculpturii stilului Realism. Sculptura realistă, dezvoltată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, urmărește redarea fidelă a realității, renunțând la idealizarea specifică stilurilor anterioare. Sculptorii reprezintă omul obișnuit, emoțiile autentice și aspectele vieții cotidiene. Două criterii estetice (cerințe față de operele sculpturale): ▪ Redarea veridică a realității – figurile sunt reprezentate fidel, cu trăsături individuale, detalii anatomice și expresii naturale, fără idealizare. ▪ Expresivitatea psihologică – sculpturile pun accent pe stările sufletești, emoțiile și caracterul personajelor, conferind lucrărilor autenticitate și profunzime. Două modalități de reprezentare a corpului uman: ▪ Reprezentarea naturalistă a anatomiei – corpul uman este redat cu proporții reale, particularități individuale și detalii anatomice observate direct din natură. ▪ Poziții dinamice și gesturi expresive – personajele sunt surprinse în mișcare sau în atitudini firești, care exprimă acțiunea și trăirea interioară. Lucrări reprezentative: Gânditorul (Auguste Rodin); Burghezii din Calais (Auguste Rodin);

	<i>Încercuiește A (Adevărat) sau F (Fals) pentru fiecare afirmație.</i>	Câte 1p. pentru fiecare răspuns corect (1p.x6=6p.). Total 6 puncte	a); c); f) – A b); d); e) – F
--	---	--	----------------------------------

SUBIECTUL III (21 puncte)

Concepții și imagini plastice

Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Identifică denumirea și autorul fiecărei opere din imaginile a), b), c):</i>	Câte 1p. pentru fiecare denumire scrisă corect (1x3p.=3p.); Câte 1p. pentru fiecare autor indicat corect (1x3p.=3p.); (3p.+3p.=6 p.) Total 6 puncte	a) „Balerine”, autor: Edgar Degas b) „Fericirea lui Ion”, autor: Igor Vieru c) „Adorarea Lemnului Sfânt și Întâlnirea dintre Solomon și Regina din Saba”, autor: Piero della Francesca
2.	<i>Stabilește în ce stil se încadrează operele din imaginile a), b), c):</i>	Câte 1p. pentru fiecare răspuns scris corect (1x3p.=3p.) Total 3 puncte	a) Impresionism b) Realism poetic/Modernism postbelic moldovenesc / Școala picturii naționale c) Renașterea timpurie
3.	<i>Analizează modul în care artistul exprimă ideea de fericire, bucurie sau armonie în lucrările prezentate a), b), c), identificând două mijloace de expresie plastică (compoziție, culoare) care contribuie la transmiterea acestui mesaj.</i>	Câte 1p. pentru exprimarea ideii de fericire, bucurie sau armonie (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare mijloc de expresie plastică (compoziție, culoare) (1p.x2=2p.) (2p.+2p.=4p.) Total 4 puncte	„ Balerine ” – Edgar Degas În universul lui Degas, armonia și bucuria nu sunt festive, ci rezultă din frumusețea mișcării, grația efortului controlat și dinamismul surprins al spectacolului. Compoziția este asimetrică, adesea decupată, influențată de fotografie și gravura japoneză. Ritmul creat de pozițiile balerinelor și liniile diagonale oferă dinamism, lejeritate și o armonie bazată pe mișcare. Culoarea combină lumina artificială de scenă cu tonuri pastelate, în special albastru. Contrastul dintre lumină și materialele vapoaze creează o atmosferă poetică, de reverie și delicatețe vizuală.
		Câte 1p. pentru exprimarea ideii de fericire, bucurie sau armonie (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare mijloc de expresie plastică (compoziție, culoare) (1p.x2=2p.) (2p.+2p.=4p.) Total 4 puncte	„ Fericirea lui Ion ” – Igor Vieru . Fericirea și armonia în această lucrare au conotații profunde, existențiale și filosofice. Bucuria nu este exuberantă, ci interioară, senină, legată de împlinirea destinului, de rodul muncii și de relația profundă a omului cu pământul natal. Compoziția este monumentală, dar echilibrată și stabilă. Personajele sunt integrate organic în peisaj, formând un tot unitar cu natura. Axele verticale ale figurilor conferă demnitate și stabilitate, sugerând o armonie cosmică și o împăcare profundă cu destinul. Culoarea este caldă, dominată de tonuri de galben-auriu, ocru, brunuri pământii și accente de alb. Această cromatică solară conferă imaginii o lumină blândă, care sugerează stabilitate, echilibru și o fericire de tip patriarhal.
		Câte 1p. pentru exprimarea ideii de fericire, bucurie sau armonie (1p.x2=2p.); câte 1p. pentru fiecare mijloc de expresie plastică (compoziție, culoare) (1p.x2=2p.) (2p.+2p.=4p.)	„ Adorarea Lemnului Sfânt și Întâlnirea dintre Solomon și Regina din Saba ” – Piero della Francesca În această capodoperă a Renașterii, armonia atinge un nivel ideal, bazat pe ordine matematică, raționalitate și echilibru solemn. Starea de bucurie și liniște este exprimată prin demnitate, stabilitate și o profundă pace interioară. Compoziția este construită pe o simetrie riguroasă, guvernată de perspectiva liniară. Scena este clar împărțită între peisajul deschis și arhitectura clasică, separate de o coloană centrală, iar personajele sunt dispuse static, ca într-o friză, sugerând o ordine universală perfect controlată. Culoarea este clară și luminoasă, cu tonuri de albastru, verde, roșu și fildeș. Lumina este uniformă, fără contraste

		Total 4 puncte	dramatice, evidențiind formele și creând o atmosferă de seninătate și echilibru spiritual.
SUBIECTUL IV (24 puncte)			
Noțiuni/idei/concepte, particularități ale artei			
Nr.	Item	Scor/Se va acorda:	Răspunsuri corecte/posibile
1.	<i>Analizează concepția artistică a Renașterii flamande, evidențiind idealurile umaniste și inovațiile privind reprezentarea spațiului și a corpului uman, indicând un artist plastic cu o operă reprezentativă.</i>	1p. pentru concepția artitică a Renașterii flamande; 1p. pentru idealurile umaniste; câte 1p. pentru inovațiile privind reprezentarea spațiului și a corpului uman inovații tematice (1p.x2)=2p.; câte 1p. pentru un artist plastic și o operă reprezentativă (1p.x2)=2p. 1p.+1p.+2p+2p.=6p. Total 6 puncte	Concepția Renașterii flamande (sec. XV–XVI). Arta Renașterii flamande nu urmărește idealul abstract al frumuseții, ci redarea realității vizibile, în care sacrul se ascunde în detalii cotidiene. 1. Idealuri umaniste. Umanismul nordic, influențat de Erasmus din Rotterdam, are un caracter moral și creștin, punând accent pe demnitatea omului în viața de zi cu zi. • Sacral în profan: obiectele obișnuite (lumânare, oglindă etc.) capătă semnificații simbolice religioase. • Individualismul: portretul devine psihologic și realist, cu redarea fidelă a trăsăturilor și imperfecțiunilor. 2. Reprezentarea spațiului • Perspectivă empirică: spațiul este construit intuitiv, din mai multe unghiuri, sugerând intimitate și profunzime. • Tehnica uleiului: permite transparențe și straturi succesive, creând efecte de lumină și atmosferă realistă. 3. Corpul uman este redat naturalist, fără idealizare, cu atenție la detalii anatomice, texturi și expresivitate realistă. Artist reprezentativ: Jan van Eyck – „ <i>Portretul soților Arnolfini</i> ” (1434), operă emblematică pentru realismul și simbolismul flamand.
2.	<i>Describe principalele caracteristici ale picturii Barocului spaniol, evidențiind rolul dinamismului, luminii și expresivității emoționale, prin analiza a două opere aparținând unor artiști diferiți.</i>	1p. pentru principalele caracteristici ale picturii Barocului spaniol; 1 p. pentru evidențierea rolului dinamismului, luminii și expresivității emoționale; Câte 1p. pentru fiecare operă (1p.x2=2p.) Câte 1p. fiecare autor (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+2p.+2p.=6p. Total 6 puncte	Caracteristicile picturii Barocului spaniol. Barocul spaniol se remarcă prin realism auster, caracter mistic și o profundă gravitate umană, având ca scop intensificarea trăirii religioase. 1. Tenebrismul naturalist. Utilizează contraste puternice de lumină și umbră, dar într-o manieră realistă, în care figurile sacre sunt reprezentate cu trăsături umane obișnuite, uneori modeste. 2. Misticism și asceză. Temele religioase domină, iar scopul artei este trezirea unei pietăți profunde și a unei emoții sincere. Dinamism, lumină și expresivitate emoțională • Lumina (tenebrismul) are rol spiritual, evidențiind elementele esențiale și conferind volum și dramatism compoziției. • Dinamismul este interiorizat, exprimat prin tensiune psihologică și gesturi reținute. • Expresivitatea emoțională oscilează între extaz mistic și demnitate tragică, accentuând profunzimea psihologică a personajelor. Opere reprezentative • Jusepe de Ribera, „<i>Martiriul Sfântului Filip</i>” – expresivitate intensă și realism dramatic. • Diego Velázquez, „<i>Predarea Bredei</i>” – echilibru compozițional și reflecție asupra demnității umane.
3.	<i>Analizează simbolismul ca direcție artistică de la sfârșitul secolului al XIX-lea, evidențiind raportul dintre imagine, idee și dimensiunea</i>	1p. pentru descrierea simbolismului; 1p. pentru evidențierea raportului dintre imagine, idee și dimensiunea spirituală; câte 1p. pentru fiecare artist (1p.x2=2p.) câte 1p. pentru fiecare	Simbolismul (sfârșitul secolului al XIX-lea) apare ca reacție împotriva pozitivismului, materialismului și realismului, respingând redarea directă a realității. Scopul său este de a transforma ideea în imagine sensibilă, unde obiectele devin simboluri ale trăirilor interioare. Raportul dintre imagine, idee și dimensiunea spirituală • Primatul ideii: imaginea nu mai are valoare prin realism, ci ca metaforă a stărilor sufletești. • Corespondențe simbolice: formele și culorile sugerează emoții și senzații, adresându-se intuiției, nu rațiunii. • Dimensiunea spirituală: arta explorează visul, mitul, subconștientul și misterul existenței, depășind lumea vizibilă.

	<i>spirituală, prin referire la doi artiști și câte o operă reprezentativă.</i>	operă reprezentativă (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+2p.+2p.=6p. Total 6 puncte	Opere reprezentative • Gustave Moreau – „Apariția”: imagine simbolică și mistică, încărcată de sensuri spirituale. • Arnold Böcklin – „Insula morților”: compoziție enigmatică, evocând meditația asupra morții și eternității.
4.	<i>Analizează dadaismul ca mișcare de avangardă a secolului XX, evidențiind contextul apariției sale, principiile estetice fundamentale și contestarea conceptului tradițional de artă, prin referire la doi artiști și câte o operă reprezentativă.</i>	1p. pentru analiza dadaismului ca mișcare de avangardă a secolului XX; 1p. pentru evidențierea principiilor estetice fundamentale a dadaismului; câte 1p. pentru fiecare artist (1p.x2=2p.) câte 1p. pentru fiecare operă reprezentativă (1p.x2=2p.) 1p.+1p.+2p.+2p.=6p. Total 6 puncte	Dadaismul (avangarda secolului XX) nu este o simplă mișcare artistică, ci o revoltă radicală împotriva valorilor culturale tradiționale, apărută în 1916 la Zürich, în contextul Primului Război Mondial. Fondatori precum Tristan Tzara, Hugo Ball, Jean Arp și Marcel Iancu (Janco) au respins logica și rațiunea, considerate responsabile indirect de catastrofa războiului, promovând absurdul și iraționalul. Principii estetice • Hazardul și spontaneitatea ca bază a creației artistice. • Absurdul și non-sensul, exprimând ruptura de logica tradițională. • Colajul și asamblajul, prin utilizarea materialelor găsite și a obiectelor cotidiene. Contestarea artei tradiționale Dadaismul mută accentul de la obiectul artistic la idee, transformând arta într-un act conceptual. Este o „anti-artă” care contestă muzeul, piața de artă și ideea de frumusețe sau geniu creator. Opere reprezentative • Marcel Duchamp – „Fântâna”: readymade care redefinește conceptul de artă. • Jean Arp – colaje realizate prin hazard: compoziții spontane, fără control rațional.

SUBIECTUL V (16 puncte)

Ideologii și stiluri

<i>Elaborează un eseu cu tema: „Lumina ca simbol și mijloc de expresie în artele vizuale”</i> <i>Te vei referi la:</i>									
▪ Lumina în arta sacră medievală – analiza luminii ca manifestare a prezenței divine și a realității spirituale; exemple din iconografia bizantină și arta gotică.	L	0	1	1	1	-	-	-	
▪ Lumina în Renaștere și Baroc – explicarea rolului luminii în construirea spațiului iluzionist, modelarea formelor și amplificarea expresivității narative; exemple relevante din operele marilor maeștri ai epocii.	L	0	1	1	1	1	-	-	
▪ Lumina în Impresionism – analiza interesului pentru efectele luminii naturale, variațiile atmosferice și percepția subiectivă a realității; exemple din creația artiștilor impresioniști.	L	0	1	1	1	-	-	-	
▪ Lumina în arta contemporană – examinarea luminii ca material artistic autonom și ca mijloc de generare a experiențelor senzoriale, interactive sau conceptuale; exemple de practici artistice contemporane.	L	0	1	1	1	-	-	-	
▪ Concluzie / reflecție – rolul luminii ca element al limbajului vizual, aflat la intersecția dintre simbol, percepție și experiență artistică.	L	0	1	1	1	-	-	-	